

Colofon

43e jaargang, nummer 7,
oktober 2017
KringNieuws verschijnt
minimaal 8x per jaar

Secretariaat:

Venestraat 25, 4931 BM
Geertruidenberg
Telefoon: 0162-515569

e-mail:

info@oudheidkundige-kring-geertruidenberg.nl

Redactie:

John François

Kopij voor KringNieuws

john.francois@hotmail.com

Sluitingsdatum kopij:

3 november 2017

Druk: Ergon, grafimedia te
Eindhoven

Afzonderlijke hoogtepunten:

Lezing actueel	1
Verslag expositie 2017 / Vooroorlogse foto's	2
Kunstwerk "Wiel"	3
Berichtgevingen	4
Biografieën / Kunstwerk	5
Divers nieuws / Met aandacht voor ope- ningexpositie	6

Bezoek onze website!

Ga naar:

www.oudheidkundige-kring-geertruidenberg.nl

Speciale aandacht

www.canon-geertruidenberg.nl

Rekeningnummer:

Rabobank
NL42 RABO 0115 6003 10
KvK nr. 40271212

Uitnodiging lezing: "de postbezorging in de Biesbosch"

Datum: donderdag 19 oktober 2017
Spreker: Cees Schuller
Locatie: Theaterzaal van Cultureel Centrum 'De Schattelijn'
Tijd: 20.00 uur *inloop vanaf 19:30*

Bij postbezorging in de Biesbosch met het postbootje denkt vrijwel iedereen in de regio gelijk aan Drimmelen.

In bijna ieder boek over de Biesbosch staat wel een foto van een postbootje, vele artikelen zijn er over geschreven en regelmatig duiken er oude foto's op met een postbode, postbootje of postbezorging.

In diverse bladen staan reportages over deze postbezorging. De postbodes waren bekende mensen, zowel in Drimmelen als in de Biesbosch. Wie kent niet Janus Driesprong, Kees Schuller (Izn) en Kees Schuller (Hzn), Cor de Wijs en Cor Ariëns.

Maar toen ik de diverse postbootjes eens ging uitzoeken, bleken er meer te zijn dan dat ik dacht. Oude artikelen en foto's uit diverse privé verzamelingen zijn gebruikt om de reeks

bootjes nu eens in kaart te brengen, evenals de vele postbodes die de Biesbosch dienst hebben gedaan gedurende de afgelopen 120 jaar. Het verschil met de tijd van eb en vloed en de bezorging na 1970 na de afsluiting van het Haringvliet en de aanleg van de water spaarbekkens brachten ook een grote verandering teweeg. Van circa 30 bezorgadressen naar de vijf die tegenwoordig nog aangedaan worden.

In deze lezing wordt ingegaan op de onlosmakelijke band tussen Drimmelen en de Biesbosch, de diverse postkantoren in Drimmelen en uiteraard de postbodes en postbootjes. De eerste postvaart was in december 1896 en werd door Leendert van de Hoeven gedaan. Thans zijn we ruim 120 jaar verder en hoewel er heel veel is veranderd vaart het postbootje nog steeds.

Het merendeel van de foto's en afbeeldingen komen uit eigen collectie, andere zijn met toestemming overgenomen uit andermans collectie en uit kranten en tijdschriften.

Wat centraal stond en staat bij de postbezorging: De klant is Koning. In weer en wind, onder zomerse omstandigheden en bij 's winters afzien.

Foto uit de collectie Cees Schuller

De toegang is gratis ook voor niet leden

Eindverslag Expositie “de zuiderwaterlinie”

De expositie “de Zuiderwaterlinie” die door de Oudheidkundige kring Geertruydenberghe is georganiseerd is opengesteld geweest van 5 juni tot en met 10 september 2017 en heeft meer dan 4000 bezoekers getrokken.

In het begin ontbrak de inspiratie om te komen tot een aantrekkelijk onderwerp wat het publiek zou aanspreken. Om die reden kwam de organisatie van deze expositie wat moeizaam op gang.

Nadat het onderwerp waarvoor wij gekozen hadden eenmaal bekend was is er een discussie ontstaan met het Veers Erfgoed die het niet mee eens kon zijn met het onderwerp en haakte af, terwijl zij eerder hadden aangegeven dat zij samen met de OKG wilde samenwerken aan een tentoonstelling.

Nadat de expositie meer gestalte kreeg heeft de Oudheidkundige kring steun gevraagd bij de gemeente Geertruidenberg. Het expositie team kreeg tijdens deze gesprekken de informatie dat de Zuiderwaterlinie hoog in het vaandel stond bij zowel de gemeente als bij de provincie. Ook bleek dat zowel de Provincie als de gemeente Geertruidenberg erg gecharmeerd te zijn dat de Oudheidkundige kring Geertruydenberghe voor de expositie het initiatief genomen had.

foto Jan Domenie

Doordat we laat konden starten met de uitwerking van de expositie, was het een breekpunt geworden dat we financiële steun zouden ontvangen om snel een kwalitatief goede en voor het publiek interessante tentoonstelling samen te kunnen stellen. Dit is uiteindelijk gelukt, Gemeente Geertruidenberg hartelijk dank hiervoor.

Ook heeft de Oudheidkundige Kring van vele zijden in het netwerk van de organisatoren, interessante stukken welke relevant waren voor de expositie kunnen lenen. We danken hiervoor de Familie Serraris, de Bergsche Battery, het gilde St. Bavo. Verder konden we verschillende zaken lenen van particuliere personen. Jan Domenie, fam. Van Gils en Willem van Duren werkten welwillend mee. Ook dit jaar heeft Rinus Damsteegt weer een prachtige film gemaakt over de gehele Zuiderwaterlinie met een nadruk op Geertruidenberg. Deze film was tijdens de gehele tentoonstelling te zien en is voor € 5 te koop. Mocht u hiervoor alsnog interesse hebben, meld u zich bij het secretariaat van de Oudheidkundige Kring Geertruydenberghe.

Tijdens de tentoonstelling is betrefft de belangstelling niet te klagen geweest, De suppoosten, die keurig volgens rooster aanwezig waren konden ongeveer evenveel bezoekers verwelkomen dan bij de vorige tentoonstelling, meer dan 4000. Op 10 september werd de tentoonstelling op een feestelijke manier afgesloten. Alle betrokken vrijwilligers, ook die van de kunsttentoonstelling, welke samen draaide met de onze, werden getraakteerd op een hapje en een drankje. En 11 september is de tentoonstelling weer opgeruimd en een groot deel is verhuisd naar de hal van het gemeentehuis in Made. De Heemkundekring van Made en Drimmelen wilde er graag verder mee gaan.

Vanaf dinsdag 3 oktober is de expositie, in een iets aangepaste vorm, te bezichtigen in de bibliotheek Keizersdijk 30 te Raamsdonksveer.

Inmiddels wordt er al weer nagedacht over de tentoonstelling van 2018. Heeft u ideeën laat het ons gerust weten.

Meer dan duizend vooroorlogse luchtfoto's Nederland online

Het Nederlands Instituut voor Militaire Historie (NIMH) in Den Haag heeft meer dan duizend historische luchtfoto's online gezet: foto's van Nederlandse steden en dorpen uit de jaren 20 en 30.

De foto's zijn gemaakt door de Luchtvaartafdeling der Koninklijke Landmacht (LVA), de voorganger van de Koninklijke Luchtmacht. Die was geïnteresseerd in alle objecten en situaties die militair van belang waren, zoals forten, bruggen en sluizen, maar ook havens, dorpen en steden.

Dat levert voor de Nederlanders van nu een schat aan informatie op over het aanzien van het Nederland van bijna honderd jaar geleden.

De foto's zijn vanaf vandaag te vinden op Flickr.com <https://www.flickr.com/photos/nimhimages>, wikimedia.org https://commons.wikimedia.org/wiki/Category:Aerial_photographs_from_Nederlands_Instituut_voor_Militaire_Historie_uploaded_in_2017 en de

Vervolg pagina 2

beeldbank van het NIMH zelf https://nimh-beeldbank.defensie.nl/beeldbank/indeling/gallery?q_searchfield=CC-BY-4.0.

Een handige hulp daarbij is de website topotijdreis.nl, waar de gedetailleerde stafkaarten uit die tijd van het Nederlandse leger terug te vinden zijn.

Onthulling kunstwerk Wiel aan Halvezolenroute

Wethouder Hans Brekelmans onthulde op 13 september in de stromende regen het nieuwe kunstwerk het 'Wiel' aan de Bloemendaalweg/Spoorbrug in Waalwijk. Het werk is in opdracht van de gemeente Waalwijk gemaakt door kunstenaar Maarten de Reus.

Het kunstwerk, een grote stalen wiel, symboliseert de dynamiek van ontwikkeling en vooruitgang. Bij het kunstwerk staat een negen meter lange bank. De rechte lijnen in het landschap en de spoorbrug lopen synchroon met de bank, die samen met het kunstwerk en de spoorbrug een eenheid vormt.

Een speciale selectiecommissie, met daarin naast de gemeente de Federatie Behoudt de Langstraatspoorbruggen het Kunsten-centrum Waalwijk, de Heemkundekring en het Brabants Kenniscentrum Kunst en Cultuur. Voor het kunstwerk, inclusief de plaatsing, stelde de gemeente 70.000 euro subsidie beschikbaar.

Op de foto, Wethouder Hans Brekelmans

Halvezolenroute

Het Wiel is onderdeel van de Halvezolenroute, een gezamenlijk kunstproject van de gemeenten Geertruidenberg, Heusden en Waalwijk. Zij plaatsen langs het fietspad eigentijdse kunstwerken.

De kunst verwijst naar de rijke geschiedenis van de (leer)industrie, de invloed van deze spoorlijn op het omringend landschap en de economische betekenis ervan voor de bewoners en de betrokken gemeenten. De kunst moet ook het recreatieve en toeristisch gebruik van de Halvezolenlijn stimuleren.

Naast de betrokken gemeenten zijn ook het Brabants Kenniscentrum Kunst en Cultuur en de in het gebied actief zijnde erfgoedinstanties bij het project betrokken. De provincie Noord-Brabant draagt subsidie bij.

foto Het wiel aan het fietspad

De Nationale Archeologie Dagen.

Op 13, 14 en 15 oktober a.s. vinden weer de Nationale Archeologie Dagen plaats.

Tijdens die drie dagen vraagt Museum De Roos aandacht voor de kleine selectie uit de aardewerk- en glasvondsten van de Oudheidkundige Kring 'Geertruydenberghe', die in de zaal op de begane grond en in de kelder van Museum De Roos worden geëxposeerd.

Door middel van onderstaande tekst op de website www.archeologiedagen.nl vraagt het museum dit jaar extra aandacht voor de Duc d'Alf:

In Geertruidenberg gaan we terug in de tijd naar de jaren 70 van de 16e eeuw. Dat was de tijd van de Tachtigjarige Oorlog wanneer de Hertog van Alva een schrikbewind in de Nederlanden voerde. In 1581 werd in Utrecht Philips II door de Staten afgezworen als vorst van de Nederlanden. Deze plechtigheid werd gevolgd door een feestbanket waarop veel gedronken en getoast werd onder andere met een met wijn gevulde tafelbel die na het leegdrinken werd geluid. De tafelbel waaruit werd gedronken werd ook wel de Duc d'Alf genoemd. Het glas behoorde in één teug te worden geleegd, waarna men de klepel in het omgekeerde glas kon laten luiden.

Daarbij werd het rijmpje uitgesproken:

*Duc d'Alf, die heeft het te zwaar verbruid,
Wij luijen den Koning van Spanje uit.*

Deze avond ging de boeken in als de "Uitluiding van Philips II en de Hertog van Alva".

Tijdens de Nationale Archeologiedagen kunt u op de begane grond een fragment bekijken van de Duc d'Alf. Het fragment is afkomstig uit een beerput bij het voormalige Prinsenhof aan de Koestraat (1989) in Geertruidenberg. Ook een zeldzaam 14e eeuws strijdzwaard: 'Het Zwaard van Geertruidenberg' is de moeite van het bekijken waard. Andere interessante (archeologische) vondsten worden in de kelder van het museum tentoongesteld en op de 1e verdieping is tot 31 oktober de expositie Pop-Up of het Beweegbare Boek.

Berichtgeving Regionaal Archief Tilburg

Eerder dit jaar zijn we benaderd door een partij die beweert aanspraak te kunnen maken op auteursrechten op een selectie uit onze fotocollectie. Veel archieven in Nederland hebben daar op dit moment mee te maken, tot het voeren van rechtszaken aan toe.

Wij hebben ons samen met een juridisch adviseur, gespecialiseerd in auteursrechten, beraden op de risico's van claims door fotografen en hun vertegenwoordigers of rechtsopvolgers. Dat heeft er toe geleid dat we een groot deel van onze online fotocollectie op onzichtbaar hebben gezet én dat de nog zichtbare foto's alleen nog maar op lage resolutie te downloaden zijn. Downloaden mag alleen nog voor privégebruik.

Dit is een maatregel die ver afstaat van waar Regionaal Archief Tilburg voor staat: open data en zoveel mogelijk gratis en zo goed mogelijk beschikbaar stellen. In het geval van foto's en ander illustratiemateriaal moeten we daar helaas een uitzondering op maken.

In de komende tijd gaan we per deelcollectie bekijken welke rechten er op rusten en als blijkt dat een deelcollectie vrij is van rechten, zal deze weer online beschikbaar komen op de website www.regionaalarchieftilburg.nl.

Bijkomende beslissing is dat we van de nu op lage resolutie beschikbare foto's géén hoge resolutie kunnen toesturen voor publicatie. Begrijp goed: wij zouden graag anders willen, maar worden hierin door juridische regels beperkt.

Gezocht: biografieën

door Wouter Loeff

De Brabantse geschiedenis zit vol met bijzondere personen. Van de dorpsgek en de marktvrouw tot aan de fabrikant die woonwijken aanlegde en de generaal die veldslagen won, ze behoren allemaal tot het Brabantse verleden.

Tijdschrift In Brabant wil graag hun levens vastleggen. In de komende nummers lichten we iedere keer één persoon uit. In het komende septembernummer is dat Pieter van Ghert (1782-1852). Hij was bevriend met de Duitse filosoof Hegel, maakte carrière onder koning

Willem I en bepaalde het beleid voor de katholieken. Daarnaast was hij betrokken bij een occulte stroming. Een omstreden figuur. Zijn hele levensverhaal leest u in

Portret van Pieter Gabriël Van Ghert van de hand van Hendrik Willem Caspari (ca 1814) uit het Stadsarchief Amsterdam

het septembernummer van In Brabant. Er zijn nog talloze andere personen die een bijzonder leven hebben gehad. Daarom vragen wij u om hulp. Bent u op uw zoektochten door het Brabantse verleden personen tegengekomen waarvan u vindt dat hun biografieën een plek verdienen in In Brabant? Laat het ons dan weten! Het liefst plaatsen wij uw bijdrage, maar als u om wat voor reden dan ook niet aan schrijven toekomt, kunt u de redactie ook een tip sturen. Samen schrijven we geschiedenis. Hoe doet u mee?

Schrijf een biografie (max. 1200) met bronvermelding over iemand waarvan u denkt dat hij of zij het waard is om opgenomen te worden in de annalen van de geschiedenis. Dat kan een speler op het wereldtoneel zijn of een lokale bekende. Zolang er maar een link is met Brabant. Het kan zijn dat uw biografie

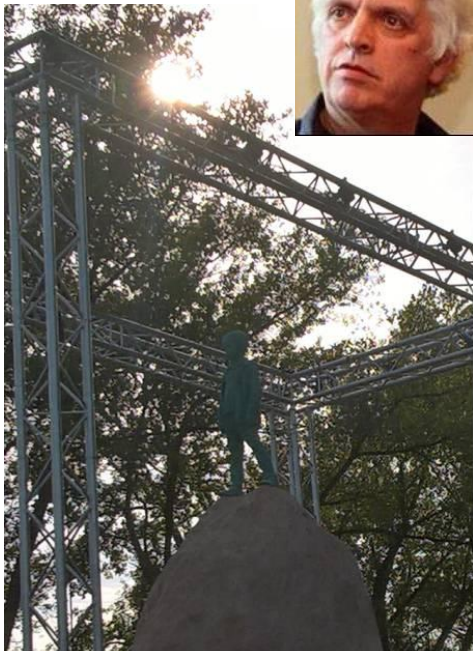
gaat over iemand die in Brabant is geboren, over iemand die er is gaan wonen of over iemand die iets belangrijks heeft gedaan voor Brabant. U kunt uw biografie of tip sturen naar inbrabant@erfgoedbrabant.nl Wouter Loeff is historicus en hoofdredacteur van In Brabant.

Zie ook de Koerier Brabantsheem blz 14 en ander nieuws natuurlijk.
<http://www.brabantsheem.nl/site/wp-content/uploads/2017/09/De-Koerier-nr-74-september-2017.pdf>

Halvezolen-kunstwerk' Zeedijk in Drunen onthuld

Op de hoek Zeedijk- Eindstraat in Drunen is vrijdagmiddag 29-09-2017 het kunstwerk 'Zeedijk' van kunstenaar Herman Lamers onthuld. Dat gebeurde door Dhr. Lamers en wethouder Hanne van Aart van de gemeente Heusden. Het kunstwerk is onderdeel van Kust-route Halvezolenroute.

Herman Lamers

Hanne van Aart

Het werk bestaat uit een platte treinwagon, met daarop een forse kei en daar bovenop een realistisch afgietsel van een jongetje. De wagon is van gelast matzwart staal. De 3,5 meter hoge kei is gemaakt van een stalen frame met gaas en gekleurd beton. Op die kei is een 'huid vol voetafdrukken' aangebracht. het afgietsel van het jongetje is 1.20 meter hoog.

DIVERS NIEUWS

Ledenvaria:

Agenda:

- **Lezingen Oudheidkundige Kring**
23 november lezing Femke Deen over de vrouwen van Willem van Oranje
21 december lezing Jan Schippers over Symboliek in de kerststal.
- **Vergadering bestuur OKG** datum komende vergadering op dit moment niet bekend.
- **13, 14 en 15 oktober** a.s. vinden weer de Nationale Archeologie Dagen plaats. Zie ook artikel in dit blad.
- **Vanaf 14 oktober** kun je in 's-Hertogenbosch alvast de film Loving Vincent in de bioscoop zien en in het museum 'Loving Vincent. de tentoonstelling' bekijken. De film is vanaf 26 oktober te zien in de rest van Nederland.
- **28 oktober 2017 Dag van de Brabantse Volkscultuur.** Op zaterdag 28 oktober 2017 vindt in Valkenswaard de volgende Dag van de Brabantse Volkscultuur plaats. Dit jaar is het thema 'Een tevreden roker is geen onruststoker. Roken en de productie van sigaren en sigaretten in Brabant'.
<http://www.erfgoedbrabant.nl/actueel/agenda/2017/dag-van-de-brabantse-volkscultuur/>
- **Op woensdag 29 november 2017** vindt een studiedag plaats op Kasteel Duivenvoorde te Voorschoten. Deze dag wordt georganiseerd door het Prins Bernhard Cultuurfonds en SKBL en staat in het teken van de beleving op kastelen en buitenplaatsen. Meer weten volg deze link
<http://www.skbl.nl/wp-content/uploads/Bijeenkomst-Duivenvoorde-29-november-2017-uitnodiging-def.pdf>

Van onze bibliotheek

Wist u dat binnen de kring diverse bladen circuleren welke in een roulatiesysteem onder de leden worden doorgegeven? Heeft u hiervoor interesse kunt u zich opgeven bij Anne v.d.Berg-ter Schure of via email info@oudheidkundige-kring-geertruidenberg.nl

Een overzicht van deze bladen treft u hieronder;

- De Klok Heemkunde kring Made
- De Mulder Heemkunde kring Gilze Rijen
- De Wazerwijken Heemkunde kring Dongen
- Engelbrecht van Nassau Heemkunde kring Breda
- De Búrt Heemkundekring Hooge en Lage Zwaluwe
- Effe Lústere Heemkunde kring Werkendam
- De Waterschans Heemkunde kring Bergen op Zoom
- Met gansen trou Heemkunde kring Heusden e.o.
- De Koerier Brab. Heem en Erfgoed Brabant
- Holland Historisch tijdschrift
- Immaterieel erfgoed
- Saillant Stichting Menno van Coehoorn
- Westerheem Nederlandse Archeologie
- Zuidwesterheem Archeologie Zuidwest Nederland
- Vitruvius Vakblad voor erfgoed professionals
- Terra Cognita Archeologische vereniging Land van Heusden en Altena
- Archeologisch Magazine
- InBrabant tijdschrift van ErfgoedBrabant

Van de redactie

Beste leden van de Oudheidkundige Kring Geertruidenberghe,
 Mocht u kopij willen aanleveren voor het KringNieuws of NieuwsFlits wil ik u dit even mee geven:

De uiterste inleverdatum van kopij voor KringNieuws nr. 8 is **03-11-2017**. Het KringNieuws valt dan in de week van **12-11-2017** in de bus.

Mocht er tussendoor belangrijk nieuws te melden zijn wordt een NieuwsFlits via de email verzonden.
 Tip: kent u iemand in uw omgeving die geen email-adres heeft druk de NieuwsFlits even af en doe die dan bij deze persoon in de bus.

Stuur **kopij** als Word-document, platte tekst, dus geen opmaak.

Stuur **foto's** (onder vermelding van wie, wat, waar en wanneer) naar **John François:**
john.francois@hotmail.com

Met vriendelijke groet,
 De redactie